

Doorleven in een boom

Recreatieschap biedt burger gelegenheid voor uitstrooien as van geliefde

"Familie Demmes plant een moerseik met onderin het plantgat de as van de overledene"

In het westen van Nederland is een groot aantal relatief jonge bossen te vinden. Veel van deze bossen scoren laag op het gebied van natuurwaarden, maar worden druk gebruikt door de burgers om te wandelen, de hond uit te laten en te joggen. Eén van die bossen, De Groene Weelde, inspireerde de projectontwikkelaars Remco van Zeggelaar en Jacques Ninaber tot een herdenkingsbos. Landschapsarchitect Rob Aben tekende het ontwerp.

Auteur: Hein van Iersel

De Groene Weelde is een pioniersbos van ongeveer 150 hectare, dat deel uitmaakt van recreatieschap Spaarnwoude, dat ligt in Noord-Holland tussen Hoofddorp, Cruquius en Vijfhuizen. Het bos heeft een begroeiing van voornamelijk populieren en eiken. Het is zeker geen aaneengesloten productiebos, maar ontworpen voor recreatiedoeleinden in een landschapsstijl die gekenmerkt wordt door slingerende paden en een afwisseling van strakke bosvlakken met open graslanden en waterpartijen. Grond van deze waterpartijen is gebruikt om de Big Spotters Hill te maken; de grote piramide die het visitekaartje vormde van de Floriade van 2002. In de voorbereiding van de Floriade is het bos geplant. Projectontwikkelaar Jacques Ninaber kende het gebied goed omdat hij in de buurt woonde. Nadat hij de as van zijn moeder verstrooide over zee, vroegen zijn kinderen waarom er geen plek was om hun oma te herdenken. Samen met Remco van Zeggelaar richtte hij daarop het bedrijf Herdenkingsbos bv op om dit mogelijk te maken. De pilot is de Groene Weelde. Ook is al gewerkt aan een twee-

Rob Aben

"In bestaande gazons worden perken gemaakt die worden afgezet met oude grafzerken"

de locatie: het Noorderbos in de Houtrakpolder. Het idee achter het concept is dat Herdenkingsbos bv afspraken maakt met het recreatieschap over het inrichten van een aantal plekken waar nieuwe bomen geplant kunnen worden. Bij de wortels van de boom kan dan in het plantgat de as van urnen uitgestrooid worden. Volgens ontwerper Rob Aben kan dat op drie verschillende manieren. Ten eerste kunnen in bestaande bosvakken van populieren open ruimtes gezaagd worden, waar de nabestaanden een boom naar keuze kunnen planten, waarbij ze de as in het plantgat strooien. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om dat te doen in een aantal perken die een bijzondere plek in het parkbos worden, zowel qua vormgeving en ligging als qua boomsoorten. Je zou bijvoorbeeld kunnen denken aan een plek met alleen maar fruitbomen. Ook in deze perken kan een boom naar keuze worden geplant, rekening houdend met het landschapontwerp. Een derde manier van verstrooien kan door het kiezen van een bestaande boom in een bosvak. Over het algemeen zijn dit eikenbosjes die nu na twintig jaar uitgedund moeten worden. De meest waardevolle bomen blijven dan staan en kunnen worden geadopteerd in de periode dat er niet geplant kan worden. In dat geval wordt een gat tot onder de wortels gemaakt waarin de as kan worden uitgestrooid. Voor het verstrooien geldt een prijs vanaf tweeduizend euro. Dat is inclusief het onderhoud

van de plek voor een periode van tien jaar. Dit onderhoud wordt door het bedrijf van Ninaber en Zeggelaar zelf verricht. Omdat het contract met het recreatieschap geldt tot 2027 wordt na die periode het bos weer overgedragen aan het recreatieschap, de feitelijke beheerder van de Groene Weelde. De nabestaanden mogen niet alleen de plek uitkiezen, maar ze kunnen zelfs de boomsoort kiezen. Idee daarachter is dat het karakter van een boom overeenkomsten kan hebben met het karakter van de overledene. Op de website van het herdenkingsbos staan elf soorten waaruit in principe gekozen moet worden. Het betreft hoofdzakelijk duurzame bomen.

Tegenstand

De realisatie van het project is redelijk snel verlopen. Met name omdat voor het plan op het gebied van bestemmingsplannen geen wijzigingen nodig waren. Als je op 'herdenkingsbos' googlet, kom je wat berichten tegen over mensen die het een onsmakelijk idee vinden dat een loslopende hond zijn behoeftes kan doen op de as van een overledene. Maar volgens Aben is er nooit een serieuze weerstand geweest: "Het recreatieschap was meteen enthousiast over het concept. Bij het tweede project waar we bezig zijn, het Houtrakbos, ligt dat veel gevoeliger. Staatsbosbeheer is hier de eigenaar." De eerste verstrooiing heeft inmiddels plaatsgevonden. Op 12 februari jl. heeft de familie Demmers de eerste boom geplant: een moeras-eik.

Ontwerp

Belangrijk aan het Herdenkingsbos volgens landschapsarchitect Aben is het feit dat de verschillende functies van het bos naadloos in elkaar overgaan. Aben: "We hebben feitelijk een nieuwe laag, een nieuwe functie toegevoegd. Dat hebben we niet te opvallend gedaan, omdat we bestaande gebruikers en recreanten daar niet teveel mee willen confronteren. De joggende, wandelende of paardrijdende recreant moet weinig of niets merken van de herdenkingbomen. Het is en blijft een gewoon recreatiepark, met dit verschil dat sommige bomen voor een aantal mensen een belangrijkere waarde hebben dan voor de gewone wandelaar".

Voor meer informatie:
zie www.herdenkingsbos.nl

"Een betrekkelijk anoniem bos met veel pioniersoorten"